

JAARVERSLAG 2018

Verhalen van de bibliotheek

Cursus wegwijs met de computer, tablet en het internet.

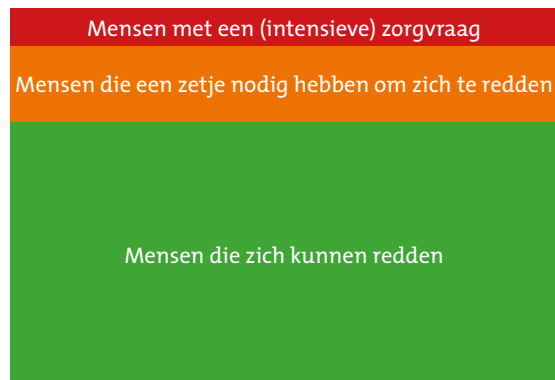
Leerkrachten in het basisonderwijs worden door de bibliotheek opgeleid tot leescoördinator.

Voorwoord

Bijna honderd jaar bibliotheekwerk aan de Vliet! Bijna een eeuw lang werkt de bibliotheek aan het verbinden van mensen en kennis en het scheppen van verbeeldingskracht. In de kern is het bibliotheekwerk niet veranderd. Het verschil zit in de manier waarop het bibliotheekwerk tegenwoordig wordt uitgevoerd.

De Bibliotheek aan de Vliet biedt iedere inwoner de mogelijkheid om zich te ontplooiën. De inwoners zijn grofweg in te delen in drie groepen:

De bibliotheek stimuleert verbeeldingskracht van inwoners van de gemeenten in het groene en oranje deel. We hebben daarbij speciale aandacht voor kinderen en kwetsbare groepen. Inwoners die gevoelig zijn voor zaken die de kwaliteit van leven kunnen aantasten, ondersteunen we om te helpen voorkomen dat ze (intensieve) zorgvragen krijgen.

Naast de retail bibliotheek krijgt de maatschappelijke en educatieve bibliotheek steeds meer vorm en inhoud. De bibliotheek biedt inwoners de kans om te ontdekken, te ontwikkelen, te ontmoeten en te ontspannen!

De behoeften van inwoners staan centraal. Welke behoeften leven er? Zowel bewust als onbewust? De ontwikkeling van de bibliotheek is gericht op het opvangen van signalen uit de samenleving en samen met partners hierop in te spelen.

Het is van belang dat iedereen kan meedoen in de maatschappij. Het beheersen van de taal, het lezen en schrijven en digitale vaardigheden zijn essentieel! Daarom zet de bibliotheek fors in op leesbevordering en leesplezier al vanaf de baby- en peuterleeftijd. Dat levert de meest effectieve bijdrage aan geletterd zijn.

De Taalhuizen in Rijswijk, Leidschendam en Voorburg helpen volwassenen bij leren spreken, lezen en schrijven van de Nederlandse taal. Taalmaatjes zetten zich in zodat medeburgers in staat zijn om hun plek in de samenleving te vinden. Naast taalvaardigheid wordt digitaal vaardig zijn steeds belangrijker. We constateren dat beide zaken steeds meer met elkaar vervlochten raken.

Alle medewerkers van de bibliotheek, maar ook de ruim 100 vrijwilligers van de bibliotheek zorgden ervoor dat deze stappen in de ontwikkeling van de bibliotheek konden worden gezet!

In het jaar waarin nieuwe gemeentelijke colleges zijn gevormd, wordt de bibliotheek een belangrijke rol toegekend. Met overtuiging wil de bibliotheek die rol gaan invullen. De kansen die zich aandienen grijpen we met enthousiasme aan.

Helaas dwingt de slechte financiële situatie van de gemeente Leidschendam-Voorburg tot een bezuiniging op het bibliotheekwerk. Welk effect dit heeft op de dienstverlening aan de inwoners valt nog niet in te schatten.

Het jaarverslag 2018 biedt inzicht in de activiteiten die zijn ontplooid en ontwikkeld. Op deze manier ontstaat een doorkijkje naar het 100-jarig bestaan en de verdere toekomst!

Harm Smit,
Directeur / bestuurder

De Bibliotheek

In het Unesco manifest worden de fundamentele waarden van de mens benoemd: vrijheid, welvaart en ontwikkeling van samenleving en individu. De openbare bibliotheek draagt hiertoe bij door een stuwende kracht te zijn op weg naar educatie, cultuur en informatie.

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) is sinds 1 januari 2015 van kracht. De wet noemt vijf functies waaraan een openbare bibliotheek moet voldoen. Die vijf functies zijn:

1. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. organiseren van ontmoeting en debat;
5. laten kennismaken met kunst en cultuur.

De gemeenten Leidschendam-Voorburg en Rijswijk onderschrijven de waarde van de bibliotheek voor de lokale samenleving en de ontwikkeling van inwoners. De cultuurvisies van beide gemeenten en beleidsnotities als stadsvisie en nota's op het gebied van het sociaal domein en onderwijs verwoorden dat.

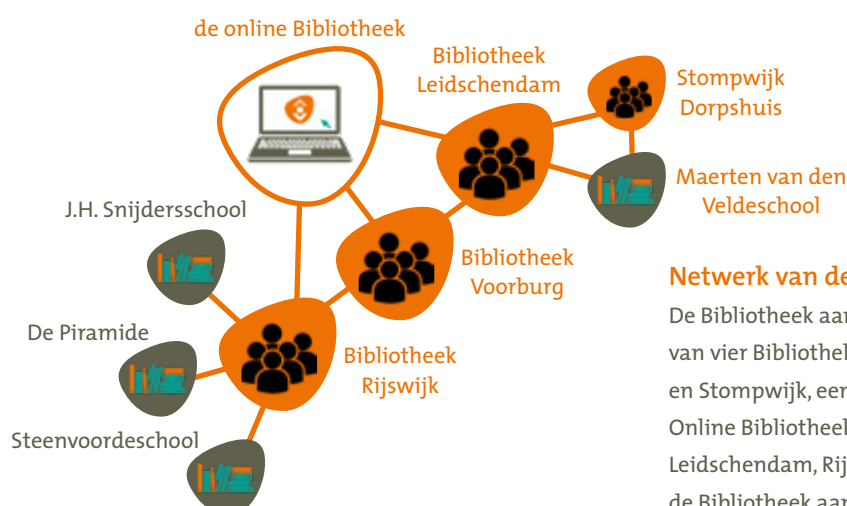
De Bibliotheek aan de Vliet stelt de komende jaren de fundamentele waarde "ontwikkeling van samenleving en individu" centraal in haar beleid.

Dit gaat de bibliotheek doen door een bijdrage te leveren aan de lokale gemeenschap door het creëren en doorgeven van kennis in de huiskamer van de stad.

Missie

"De bibliotheek stimuleert verbeeldingskracht en is een onmisbare schakel voor een vitale samenleving."

1. We stimuleren verbeeldingskracht door het bieden van de juiste context:
  - we maken kennis, informatie, kunst, literatuur en cultuur toegankelijk;
  - we wijzen de weg naar betekenisvolle partijen of informatiebronnen;
  - we faciliteren een leven lang leren.
2. We leveren een bijdrage aan een vitale samenleving door mensen, organisaties en kennis te verbinden:
  - we zijn op de hoogte van de behoeften van de inwoners van het werkgebied;
  - we hebben speciale aandacht voor kinderen en kwetsbare groepen;
  - we vormen met onze partners het maatschappelijk hart van de lokale samenleving;
  - we zorgen voor geestelijk welzijn.

Netwerk van de Bibliotheek aan de Vliet

De Bibliotheek aan de Vliet is een compleet netwerk van vier Bibliotheken op School verspreid over Rijswijk en Stompwijk, een uitleenpunt in Stompwijk, de Online Bibliotheek en drie stadsbibliotheken in Leidschendam, Rijswijk en Voorburg. Daarnaast maakt de Bibliotheek aan de Vliet onderdeel uit van het provinciaal en landelijk bibliotheeknetwerk.

Samenwerkingen

Om de kernfuncties invulling te geven, werkt de bibliotheek samen met verschillende soorten organisaties.

Op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie werkt de bibliotheek samen met kinderopvanginstellingen, gemeenten en consultatiebureaus. Dit gebeurt vanuit het programma BoekStart, waarin opvoeders en instellingen worden ondersteund in het bevorderen van voorlezen aan baby's.

In het primair onderwijs levert de bibliotheek een basispakket leesbevordering, cultuureducatie en

mediawijsheid. Bovendien kunnen scholen kiezen voor verdieping door deel te nemen aan de Leerlijn Lezen & Literatuur.

De bibliotheek ondersteunt (volwassen) inwoners om hun lees-, schrijf- en digitale vaardigheden te verbeteren. Op die manier kan iedereen voldoende basisvaardigheden krijgen om volwaardig mee te doen in de samenleving.

Tenslotte werkt de bibliotheek met diverse andere instellingen samen om alle inwoners van de gemeenten te stimuleren in hun ontwikkeling.

Buurtcoach Marko Leeman van SenW over de programmeerlessen in de bibliotheek

Tijdens de Brede School programmeercursus leren de kinderen hoe ze met Bloxels Builder een eigen spel kunnen ontwerpen. Ze kruipen in de huid van een gamer en ontdekken waaraan een goede game moet voldoen. *“De kids gaan iedere week met veel plezier naar de bibliotheek. Het is bijzonder om te zien hoe snel ze de kneepjes van het programmeren oppikken en hun eigen game kunnen ontwerpen. De samenwerking en kennisuitwisseling verloopt soepel en op een fijne manier.”*

21ste eeuwse vaardigheden

De programmeercursus is gericht op het vergroten van de 21ste eeuwse vaardigheden van kinderen uit groep 7 en 8. Hierbij gaat het om competenties zoals creatief denken, ict-basisvaardigheden, design thinking en mediawijsheid. *“Games spelen een heel grote rol in het dagelijks leven van kinderen. Een eigen game bouwen spreekt ze dan ook ontzettend aan. Door deze programmeerlessen in samenwerking met de bibliotheek aan te bieden, werken we in de Brede School ook aan 21ste eeuwse vaardigheden.”*

Retail Bibliotheek

“DE BIBLIOTHEEK STIMULEERT LEESPLEZIER VAN IEDEREEN.”

Lezen is noodzakelijk om mee te kunnen doen in de samenleving. Lezen helpt ons om zelfredzaam te zijn, ons te ontwikkelen en sociaal te functioneren. Door te lezen, kunnen we ons beter inleven, meer begrip opbrengen voor anderen en gemakkelijker nieuwe contacten leggen. Wie in zijn vrije tijd voor zijn plezier leest, ziet zijn woordenschat en taalvaardigheid groeien en gaat vaak daardoor meer lezen. Met lezen gaat een wereld voor je open.

Boekenweek

In 2018 was het Boekenweekthema ‘Natuur’. Bijzonder was de activiteit *Vreemde dieren aan de Vliet* van Roel Grouwstra. De bezoekers kwamen letterlijk in aanraking met slangen, vogelspinnen, diverse insecten en hagedissen.

Een andere activiteit in de Boekenweek was in samenwerking met de Haagse Vogelbescherming. Caroline Walta kwam vertellen over de ooievaars die zich nestelen in Voorburg en Den Haag.

Het publiek kon genieten van mooie foto's en kreeg uitleg over het ringen van de vogels voor onderzoek.

Daarnaast waren er onder meer ook creatieve schrijfactiviteiten onder leiding van docente Sylvia Roes.

Nederland Leest

Deze themamaand stond in het teken van voeding.

- De bibliotheek deelde het gratis boek uit aan belangstellenden.
- In samenwerking met het Erfgoedpodium LV nodigde de bibliotheek Charlotte Kleyn uit voor een lezing op Huygens' Hofwyck. Het thema was 'eten ten tijde van Constantijn Huygens'.
- Karin Luiten, nationaal bekend van haar succesvolle boekenreeks *Koken met Karin* en haar column in *Trouw*, hield een uitverkochte lezing in Rijswijk. Zij voegde daar een smakelijke demonstratie aan toe om zelf pesto te maken 'zonder zakjes en pakjes'.
- Fotografe Ester Overmars liet tijdens de workshop foodfotografie zien hoe je met de eigen smartphone snel en makkelijk de mooiste foto's maakt van je gerechten.

E-books in 2018

Sinds 2014 kunnen leden van de openbare bibliotheken e-books lenen. Elk jaar komen er steeds meer leden met een e-bookaccount bij en worden er meer e-books uitgeleend. In de infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books in 2018 voor de Bibliotheek aan de Vliet.

- Lokale imkers Paul van Rooijen en Gerda van Gelderen hielden een lezing over hun werk met de bijen.
- Culinaire auteur Alma Huisken sprak in Voorburg over het nationaal erfgoed op gebied van eten.
- Tijdens de woensdagmiddagactiviteit voor kinderen in het e-lab is er onder andere muziek gemaakt met bananen door middel van geleiding van elektrische stroom.
- In het Filmhuis in Rijswijk draaiden gratis films rondom eten waarbij bezoekers vrij in en uit konden lopen gedurende de filmvoorstelling.

Het Huis van de Stad in Rijswijk

In 2018 zijn verdere stappen gezet om te komen tot het Huis van de Stad in Rijswijk. Samen met gemeente Rijswijk, Trias en Welzijn Rijswijk is er een gedeelde visie opgesteld als uitgangspunt voor de toekomstige samenwerking in het Huis van de Stad.

De partners blijven hun individuele functies uitoefenen in het Huis van de Stad. De bibliotheek verhuist haar vijf landelijke kerntaken en Trias neemt haar cursussen en andere functies mee. De gemeente brengt haar balies onder in het openbare deel van het Huis van de Stad en Welzijn Rijswijk zal twee van haar voorzieningen huisvesten in het Huis van de Stad.

Deze individuele functies zullen het overgrote deel van de activiteiten zijn die de partners blijven uitvoeren. Bovenop ieders individuele activiteiten wordt een gezamenlijke programmering van producten, activiteiten en diensten ontwikkeld. Deze worden aangeboden door het Huis van de Stad aan de inwoners van Rijswijk. En worden ontwikkeld, georganiseerd en uitgevoerd door een combinatie van partners waar de betreffende activiteit het beste bij past. Soms door alle partners tezamen, een andere keer door twee of door drie van de partners.

Het Kulturhus in Stompwijk

Eind 2017 is de bouw van het nieuwe Kulturhus in Stompwijk gestart. De planning was om in oktober 2018 te verhuizen. Helaas liep de bouw vertraging op waardoor de verhuizing is uitgesteld tot medio 2019.

Het Kulturhus moet uiteindelijk onderdak bieden aan de Maerten van den Veldeschool, het Dorpshuis Stompwijk met al zijn gebruikers, Kinderopvang, Jeugdgezondheidszorg en de bibliotheek.

Het nieuwe Kulturhus wordt een 'huiskamer' voor de hele Stompwijkse gemeenschap, van jong tot oud.

De Retail Bibliotheek in cijfers

	2018	(t.o.v. 2017)		2018	(t.o.v. 2017)
Openingsuren per week			Gebruik via internet		
Leidschendam	44	+3	Bezoeken aan de website	139.883	+12,1%
Rijswijk	44	+3	Gebruik bibliotheekapp	101.064	+65,3%
Stompwijk			Ontvangers nieuwsbrief	9.549	+20,6%
- de Bibliotheek op School	3	-	Inleverattendingen	73.265	-8,5%
- Dorpshuis	3,5	-1,5	E-book webaccounts	2.876	+14,0
Voorburg	45	+4	E-book uitleningen	24.264	+9,9%
Leidschendam-Voorburg			Rijswijk		
Jeugdleden 0 - 17 jaar	9.972	+5,8%	Jeugdleden 0 - 17 jaar	5.787	+9,9%
Volw. leden vanaf 18 jaar	7.048	+0,5%	Volw. leden vanaf 18 jaar	3.946	+4,3%
Instellingen	203	-37,7%	Instellingen	214	+38,1%
Leden totaal	17.223	+2,7%	Leden totaal	9.947	+8,0%
Aantal inwoners	74.947	+0,5%	Aantal inwoners	52.208	+2,3%
Ledenpercentage	23,0%	-	Ledenpercentage	19,1%	-
Bezoeken	269.164	-4,8%	Bezoeken	132.846	-2,6%
Mediacollectie	75.039	-6,5%	Mediacollectie	39.047	-5,9%
Uitleningen	364.180	-6,3%	Uitleningen	170.938	-14,5%
Verlengingen	121.311	+13,8%	Verlengingen	62.283	+12,3%
Reserveringen	33.947	-3,5%	Reserveringen	12.495	-1,9%

Het verhaal van Kamila & Lies

Een dinsdagmiddag bij het Taalhuis in de bibliotheek in Voorburg. Coördinator Taalmaatjes Ellen van Zijl schuift aan bij Kamila en Lies. Kamila is taalvrager en heeft weer afgesproken met haar taalmaatje Lies. In maart 2018 koppelde Ellen Kamila en Lies aan elkaar. Ellen is benieuwd hoe het nu gaat tussen hen. Daarom gaat Ellen bij hen zitten voor een kort gesprek.

Hoe vaak spreken jullie af?

“Wij spreken elke dinsdagmiddag af bij het Taalhuis.”
Een vast punt in de week waar beiden naar uitkijken.

Wat gaan jullie vandaag doen?

“Vandaag gaan we naar buiten om een ijsje te kopen, omdat ik gisteren jarig was. Ik wil Kamila graag trakteren en daarna gaan we wandelen”, zegt Lies. Kamila kijkt blij verrast.

Vandaag zijn jullie voor de vierde keer samen. Gaan jullie altijd wandelen?

“Nee hoor”, zeggen ze bijna tegelijk. Ze lezen samen ook graag een boek of doen verschillende oefeningen uit een van de cursusmappen ‘De Melkweg’ die in het Taalhuis staan. Een heel gevarieerd programma dus.

Is de taalbarrière niet lastig?

Ja, dat is soms best lastig. Lies geeft aan dat het ook wel een uitdaging kan zijn om haar zinnen anders te formuleren. Lies is dol op praten. Kamila lacht, “Lies praat heel veel en soms gebruikt ze hele moeilijke woorden.”

Kamila voelt zich heel veilig bij Lies en durft te vragen als ze iets niet begrijpt. Ze voelt zich zo op haar gemak dat ze het ook niet erg vindt om fouten te maken.

Alle taalvragers bij het Taalhuis hebben hun inburgering al afgerond en hebben basiskennis van de Nederlandse taal. Met de hulp van hun taalmaatje vergroten zij hun kennis van het Nederlands.

Kamila, waar kom jij vandaan?

“Uit Kabul, Afghanistan. Ik woon ongeveer acht jaar in Nederland, in Voorburg, met mijn man en drie kinderen. De kinderen gaan naar school en spreken goed Nederlands. Zelf ga ik twee keer per week naar FOX AOB voor Nederlandse les. Ik ben erg blij met mijn taalmaatje Lies. Zo kan ik elke week extra bezig zijn met de Nederlandse taal.”

Lies, wat wil jij vertellen over je achtergrond?

“Ik ben sinds twee jaar met pensioen.” Het eerste jaar genoot zij lekker van haar vrijheid. Na dat jaar vond ze het wel weer eens tijd om iets structureels te gaan doen als vrijwilliger. Lies werkte jarenlang bij de Bibliotheek aan de Vliet en ontdekte al snel de vrijwilligersfunctie van taalmaatje. “Ik vond het fijn dat er een basistraining aan verbonden was, zodat je goed beslagen ten ijs komt.”

Waarom zou iemand zich als taalmaatje moeten opgeven?

Lies: “Het is een verrijking van je leven, om een andere cultuur te leren kennen. Ik ben nieuwsgierig naar andere mensen en vind het interessant.”

Kamila zegt dat het belangrijk is dat er taalmaatjes zijn en dat ze erg blij is met die van haar. “Lies helpt mij weer verder met de Nederlandse taal en de gewoontes in Nederland. Ik durf steeds meer Nederlands te spreken.” Ze vindt het fijn dat Lies niet streng is en dat ze elke week een ontspannen uurtje kan oefenen met de Nederlandse taal.

Taalvrager Kamila en taalmaatje Lies ontmoeten elkaar in de bibliotheek in Voorburg.

Maatschappelijke Bibliotheek

“DE BIBLIOTHEEK VERBINDT MENSEN, ORGANISATIES EN KENNIS.”

Meer dan ooit hebben mensen behoefte aan informatie en advies op sociaal maatschappelijk terrein. Burgerparticipatie, preventie en samenhang in de maatschappij zijn belangrijk. Daarnaast willen mensen zich ontplooien. Ze hebben culturele behoeften en zijn geïnteresseerd in (lokaal) erfgoed. Thema's in de maatschappij vragen aandacht. Ontmoeting, debat en onderling kennis delen is van belang. De bibliotheek voorziet samen met andere organisaties in deze behoeften door een platform te zijn voor de inwoners in Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.

Taalhuis

In januari vond in de bibliotheek in Leidschendam de feestelijke ondertekening plaats van het Taalkoord Leidschendam-Voorburg 2018. Met het Taalkoord geven de betrokken partijen aan om een actieve rol te vervullen bij de aanpak van laaggeletterdheid.

Tijdens de taalhuissprekuren zijn in totaal 921 bezoekers met een taalvraag geholpen. Tijdens het eerste uur van het spreekuur wordt de wekelijkse leesclub met gemiddeld zes deelnemers veelvuldig bezocht.

Tijdens de week van de Alfabetisering organiseerde het Taalhuis een samen-lees activiteit. Samen lezen is een stuk leuker. Albert Heijn zorgde voor gezonde lekkernijen.

Het Taalhuis organiseerde tijdens Nederland Leest de activiteit *Kom je proeven?* Hierbij kwamen de culinaire achtergronden vanuit verschillende culturen samen. De taalvragers van het Taalhuis maakten diverse gerechten uit de landen van herkomst en lieten de vrijwilligers, taalmaatjes en andere geïnteresseerden proeven. Samen eten brengt mensen bij elkaar. Aan de hand van de gerechten ging iedereen met elkaar in gesprek.

Taalcafé

In Leidschendam-Voorburg werd een samenwerking met Theater Ludens en FOX AOB gestart om taalcafés te organiseren. Iedere maand vinden taalcafés in Theater Ludens en de bibliotheek Leidschendam plaats. Elke bijeenkomst komt een ander onderwerp

aan bod. In november kwam Rodaan al Galidi tijdens het Taalcafé vertellen over zijn eigen ervaringen als asielzoeker. Hoe zijn leven in Nederland was vanaf het moment dat hij asiel aanvraag op Schiphol.

In Rijswijk organiseerde het Taalhuis in de zomer- en herfstvakantie een taalcafé met een jeugdactiviteit voor de kinderen van statushouders vanuit Welzijn Rijswijk. Ongeveer 20 ouders deden enthousiast mee met het taalcafé dat voor hen was georganiseerd. Het éénjarig bestaan heeft de bibliotheek met Welzijn Rijswijk in Stervoorde met een speciaal feestelijk taalcafé gevierd. Onder het genot van taart en allerlei hapjes en een quiz ging men met elkaar in gesprek over het toepasselijke thema 'feest'.

Taalvragers maken kennis met het taalaanbod in Rijswijk tijdens de Taalproeverij.

Taalproeverij in Rijswijk

In oktober organiseerde de bibliotheek met de taalpartners uit Rijswijk de Taalproeverij in winkelcentrum In de Boogaard. Inwoners van Rijswijk die beter willen lezen, schrijven en/of spreken konden hier kennismaken met het Rijswijkse taalaanbod. Verschillende organisaties en bedrijven deden mee aan de Taalproeverij die op diverse plekken in het winkelcentrum waren gesitueerd. Zo konden mensen voor informatie over het digitale aanbod Klik en Tik en Digisterker terecht in de MediaMarkt. Op het 'taalplein' voor de Hema vonden diverse taalactiviteiten plaats, waarbij mensen konden genieten van hapjes uit verschillende landen.

Koppeling taalmaatjes aan taalvragers

In 2018 is het Taalhuis in Leidschendam-Voorburg gestart met het koppelen van taalmaatjes aan taalvragers. Taalmaatjes zijn mensen die graag anderen helpen bij het leren van de Nederlandse taal. Zij helpen de taalvragers vooral op het gebied van spreken, luisteren, lezen en schrijven. Het streven was om 50 koppelingen te maken. In totaal zijn 76 koppelingen tussen taalmaatjes en taalvragers gemaakt. Daarnaast regelt de bibliotheek binnen de gemeente Leidschendam-Voorburg de basistraining voor taalvrijwilligers. In totaal hebben 83 vrijwilligers in 2018 de basistraining gevolgd.

Kunstuitleen Rijswijk

Bij de Kunstuitleen in Rijswijk kan kunst worden gehuurd en gekocht. Daarnaast organiseerde de Kunstuitleen tentoonstellingen, workshops en educatieve projecten voor het onderwijs. Beleven, ervaren en inspireren stonden hierbij centraal.

Kunstwerk voor de Open Wand van een leerling van het Wellantcollege in Rijswijk.

De Open Wand van de Kunstuitleen Rijswijk

Een beetje schuchter en niet wetende wat ze kunnen verwachten staan 15 leerlingen en hun docent van het Wellantcollege te wachten in de Kunstuitleen in Rijswijk. De docent wil met de klas meedoen met de 'Open Wand'. Na de uitleg over de Open Wand kwamen de vragen en zag je het enthousiasme groeien. De docent maakte er een heel project van met als doel: leren kijken, omzetten in beeld en bewustwording. Begin november kon het inrichten van de tentoonstelling beginnen en kwamen de leerlingen van het Wellantcollege met hun kunstwerken. Als alles hangt kijken ze moe en voldaan en vol trots naar hun werken.

Cultuurpunt Leidschendam-Voorburg

www.cultuurpuntleidschendam-voorburg.nl is het digitale informatiepunt van alle cultuuruitingen in Leidschendam-Voorburg. De Cultuurpunt redactie stuurde 12 keer een Uitladder (nieuwsbrief) aan 370 abonnees. Verder werd de Uitladder (agenda) 52 keer geplaatst in Het Krantje. De website telde aan het eind van het jaar 41 exposanten en 258 deelnemende organisaties, verenigingen en kunstenaars. Het aantal bezoeken aan de website bedroeg 18.792.

Activiteiten voor kinderen

Het hele jaar door vonden er activiteiten plaats in de bibliotheek voor kinderen tot 12 jaar. Bij de kinderen van 0 - 6 jaar ligt de nadruk op het stimuleren van voorlezen door de ouders. Voor kinderen van 6 - 12 jaar is het vooral leuk om mee te kunnen doen aan activiteiten in de bibliotheek die helpen bij het ontwikkelen van 21ste eeuwse vaardigheden.

Theater in de bibliotheek

Het lezen van boeken kun je stimuleren door te werken aan leesbeleving. Daarbij helpt het voor het ontwikkelen van de verbeeldingskracht van jonge kinderen, als ze het voor zich zien. Theatervoorstellingen naar aanleiding van een boek helpen daarbij. Wij hebben dit jaar acht verschillende voorstellingen geprogrammeerd tijdens 24 optredens, zodat de allerjongsten op een laagdrempelige manier met verhalen in aanraking komen.

Floddertjemiddag

Tijdens de *Floddertjemiddag* konden kinderen van klein tot groot in Rijswijk kennismaken met activiteiten in het e-lab, het Atelier en de voorleeshoek. Het was een drukte van belang en iedereen ging lekker 'stout en vies' naar huis.

Voor de opening van de Open Wand kwamen de meeste leerlingen met hun familie en vrienden naar de bibliotheek. Een mooie mengeling van amateurkunstenaars en de nieuwe lichter aanstormend talent.

Over de Open Wand

De Open Wand is een jaarlijkse tentoonstelling waarbij de Kunstuitleen zijn wanden beschikbaar stelt voor amateurkunstenaars uit Rijswijk. De meeste amateurkunstenaars hebben namelijk geen podium om hun kunstwerken tentoon te stellen. De Kunstuitleen voorziet door de Open Wand in deze behoefte.

Woensdagmiddagactiviteiten

Nieuw dit jaar waren de woensdagmiddagactiviteiten voor de jeugd in Rijswijk. De eerste en de derde woensdag zijn gereserveerd voor de jongsten met voorlezen, theater, film of knutselen. De tweede woensdag kunnen de oudere kinderen kunstzinnig aan de slag in het Atelier van de Kunstuitleen en de vierde woensdag werd er kennisgemaakt met de mogelijkheden van de digitale wereld in het e-lab.

Erfgoedworkshop met Minecraft

Met Minecraft kun je in een oneindige wereld naar hartenlust bouwen. In deze uitverkochte workshop leerden kinderen over het bouwen van een middeleeuws kasteel. Ze trainden vaardigheden zoals ruimtelijk inzicht, creatief denken, samenwerken en ICT-basisvaardigheden.

Codekraken met robot Dash

Kinderen maakten kennis met robot Dash. Ze leerden werken met commandoblokken om te programmeren. Ook werden zij gestimuleerd om buiten de gewone paden te denken om te creëren.

Rare Streken Weken

In de zomervakantie konden kinderen diverse activiteiten bezoeken. Onder andere door middel van levend programmeren een vakantie-outfit ontwerpen en een fantasiedier van klei maken in een zelf verzonden land.

Wethouder Marloes Borsboom opent het Kinderboekenweekfeest in Rijswijk.

Kinderboekenweek

De hele Kinderboekenweek stond in het teken van *Vriendschap*. Onder het motto *Kom erbij!* hielden we samen met Trias, de Ontdekkers, Don Bosco en de Jonge Avonturiers een groot feest in de bibliotheek. Wethouder Marloes Borsboom opende het feestelijk door de deuren te openen en jong en oud toegang te verlenen. Kinderen konden Samen lezen, Samen bewegen, Samen spelen en Samen maken.

Connect & Play

In de herstvakantie is er in de wijk Bovenveen in Voorburg een mediawijze middag georganiseerd. De kinderen mochten elkaar levend programmeren. Een boterham smeren is voor mensen makkelijk. Maar hoe leg je het uit aan de sandwichrobot? Het is vooral heel goed nadenken dat je geen enkele stap overslaat.

Media Ukkie Dagen

Tijdens de Media Ukkie Dagen zijn kinderen tot 6 jaar en hun (groot)ouders bekendgemaakt met de digitale kant van het lezen. Er zijn digitale prentenboeken uitgelicht en er was aandacht voor Augmented Reality (AR) bij een verhaal. Ouders konden vragen stellen op het gebied van mediawijsheid om ze op deze manier te ondersteunen in de mediaopvoeding.

Activiteiten voor volwassenen

In 2018 organiseerde de bibliotheek diverse activiteiten voor volwassenen.

Erfgoed Rijswijk en Leidschendam-Voorburg

De bibliotheek zat ook dit jaar weer om tafel met de lokale erfgoedorganisaties.

In Rijswijk was er tijdens de Maand van de Geschiedenis de jaarlijkse en drukbezochte lezingenavond. Het thema was de Hoornbrug.

In Leidschendam-Voorburg deed de bibliotheek mee met de jaarlijkse erfgoeddag. Bezoekers konden gratis mee met historische bussen of per schip met de Ooievaart. Men kon op één dag kennismaken met vele facetten van het cultureel erfgoed in Leidschendam-Voorburg. De lokale erfgoedcollectie werd extra in het zonnetje gezet en een medewerker was beschikbaar om vragen van bezoekers hierover te beantwoorden.

Florence Actief

In 2018 was er weer samenwerking met Florence Actief. Samen richtten wij ons met fotografiecursussen en de cursus *'Samen kunst kijken'* op actieve ouderen die willen worden uitgedaagd op een specifiek gebied. Tegelijk bieden de activiteiten ook gelegenheid om nieuwe mensen met gelijke interesses te ontmoeten. De reacties van deelnemers waren zeer positief.

Vrijzinnig Centrum de Hoeksteen

Samen met Vrijzinnig Centrum de Hoeksteen organiseerde de bibliotheek twee lezingen.

Jeroen Hopster (1987) is filosoof en journalist. Zijn lezing bouwde voort op een boek dat hij in 2018 publiceerde, *'De Andere Afslag: hoe had het leven anders kunnen lopen?'* Er was veel interactie met het publiek.

Verder hield Leo Fijen een succesvolle lezing *'Leven met de dood'*. Hij vertelde over zijn eigen ervaringen over het sterven van zijn ouders. Zijn boodschap was helder: durf stil te staan bij het afscheid en ervaar daardoor nog meer het geschenk van het leven.

Lijsttrekkersdebat

In Voorburg en Rijswijk organiseerde de bibliotheek in samenwerking met andere organisaties een lijsttrekkersdebat. Aanleiding waren de gemeenteraadsverkiezingen. We waren bijzonder trots dat niemand minder dan Ferry Mingelen deze debatten wilde leiden. Met zijn typerende eigen stijl daagde hij de lijsttrekkers uit en stimuleerde een boeiend debat tussen hen én met de zaal.

Indigo Preventie

De gratis workshops van Indigo Preventie zijn inmiddels een begrip bij bezoekers van de bibliotheek. Enthousiaste en deskundige medewerkers van Indigo geven tijdens workshops handvatten en informatie rondom thema's als mindfulness, omgaan met stress, en minder piekeren. De workshops zijn laagdrempelig en voorzien in een duidelijke behoefte bij bezoekers.

Allemaal digitaal!

Onze digitale samenleving verandert snel. Om 'digitaal fit' te blijven biedt de bibliotheek samen met SeniorWeb aan de Vliet diverse cursussen. Naast cursussen en workshops werden maandelijkse hulp- en informatie inloopmiddagen georganiseerd. Het aanbod is zowel geschikt voor beginners die nog nooit met een computer, e-reader, tablet of smartphone hebben gewerkt als ook voor gevorderden die specialistische vragen hebben. In totaal zijn ruim 500 volwassenen digitaal vaardiger geworden.

Belastingspreekuur

Woej, Welzijn Rijswijk en de bibliotheek helpen zelfstandig wonende senioren via een spreekuur met het correct invullen van de inkomstenbelasting. Daarnaast konden inwoners die zelf aangifte deden naar de bibliotheek komen om gratis gebruik te maken van de computers. Documenten voor de belastingdienst konden ook gratis worden geprint.

Mantelzorgcafé

In 2018 werd de samenwerking voortgezet met het Mantelzorgcafé, georganiseerd en geïnitieerd door Woej, WZH en Florence. Het maandelijkse café werd druk bezocht en telkens werden thema's die voor mantelzorgers van belang zijn, behandeld. Waar mogelijk leverde de bibliotheek tips uit de eigen collectie aan rondom behandelde onderwerpen.

Week tegen eenzaamheid

In Rijswijk en Leidschendam-Voorburg trok de bibliotheek samen met partners op tegen eenzaamheid.

In Rijswijk was dit binnen het speciaal georganiseerde *Kom Erbij* festival met onder meer Trias, de Rijswijkse Schouwburg en Welzijn Rijswijk.

In Leidschendam-Voorburg was er samenwerking met Woej, Kwadraad en SenW en schrijfdocente Sylvia Roes. Met een proeverij aan workshops in *De Plint* lieten de organisaties bezoekers 'proeven' van hun gezamenlijke activiteiten.

De bibliotheek organiseerde de Nationale Voorleeslunch voor ouderen. Het thema was *'Mijn straat'* naar het speciaal geschreven verhaal van Yvonne Keuls. De bibliotheek had deelnemers aan de lunch opgeroepen foto's van de straat van hun jeugd mee te nemen. Dit leidde tot geanimeerde verhalen aan de lunchtafel. In Rijswijk las wethouder Marloes Borsboom voor. In Voorburg was het Marcel Deijl, directeur Woej. En in Leidschendam wethouder Jan-Willem Rouwendal.

Wethouder Jan-Willem Rouwendal leest voor in Leidschendam tijdens de Nationale Voorleeslunch.

Leeskringen

In 2018 organiseerde de bibliotheek twee keer de bijeenkomst *Vorm een leeskring*. De bibliotheek helpt op deze manier bestaande leeskringen uitbreiden of brengt mensen bij elkaar om een leeskring te starten.

Verhalentafel Bombardement Bezuidenhout

De bibliotheek ging een samenwerking aan met de Bibliotheek Den Haag. Bibliotheek Den Haag organiseerde een Verhalentafel voor ooggetuigen, nabestaanden van ooggetuigen en andere betrokkenen bij het bombardement op het Bezuidenhout. De bibliotheek haakte hierbij aan en droeg bij aan promotie en ondersteuning tijdens de herinneringstour. Deelnemers legden hun herinneringen vast in een kortdurend filmpje dat werd toegevoegd aan de site Haagse

Herinneringen. Onderdeel van de Verhalentafel was een herinneringstour langs verschillende locaties. De tour werd afgesloten met een lunch in de bibliotheeklocatie in Voorburg. In december werden de verhalen feestelijk gepresenteerd in het Haags Historisch Museum.

Archeologiecursussen

De bibliotheek organiseerde in Rijswijk en Voorburg een cursus Archeologie. Dit deed zij samen met de lokale archeologische werkgroepen in beide gemeenten. Leden van de werkgroepen gaven lokale invulling aan een gedeelte van de workshop zodat het lokale erfgoed tot leven kwam voor deelnemers. Docente en archeologe Yvonne Lammers leidde de cursus waar veel belangstelling voor was. De cursus werd mede mogelijk gemaakt door ProBiblio en de provincie Zuid-Holland.

RondomRijswijk

De Kracht van Rijswijk (de Bibliotheek aan de Vliet, Rijswijkse Schouwburg, Welzijn Rijswijk, Trias en Museum Rijswijk) lanceerde op initiatief van Frans Limbertie de talkshow RondomRijswijk. In deze laagdrempelige en afwisselende talkshow belicht Limbertie culturele, politieke en andere interessante actuele verhalen in en rondom Rijswijk. Direct bij de eerste editie wist het publiek de talkshow te vinden.

Lokale politici gingen in debat, lokale schrijvers vertelden over hun boeken en muzikaal talent trad op. De talkshow is een roulerend concept en vindt telkens plaats bij een andere partner van de Kracht van Rijswijk. In het najaar ging de talkshow van start bij de bibliotheek in Rijswijk. In 2019 zal de talkshow verder toeren door Rijswijk.

Filmhuis Rijswijk

Het afgelopen jaar was een succesvol jaar voor het Filmhuis. Bij de 46 films ontvingen we bijna 900 bezoekers. *The lady in the van*, *The Leisure seeker*, *Darkest hour*, *Three billboards outside Ebbing*, *Missouri* en *Hampstead* waren de populairste films. Deze voorstellingen waren allemaal uitverkocht.

Er wordt voor films gekozen die uitnodigen tot nadenken en tot napraten. Bij *The other side of hope* vertelde een medewerker van VluchtelingenWelzijn over de opvang van asielzoekers. En een coach/trainer van COC Haaglanden gaf bij *Una mujer fantastica* zijn persoonlijke reactie op de film.

Bij het Filmhuis is een hecht team van vrijwilligers actief. Zij maken het de bezoekers naar de zin met koffie en thee in de pauze. Zij houden een korte inleiding bij de films, bedienen de filmapparatuur en zij verzorgen de lunch tijdens de lunchlezing. Verder maken zij graag tijd vrij voor een praatje.

Activiteiten in cijfers

	Kinderen	Ouders	Activiteiten
Peuters en kleuters			
Peutervoorlezen	1.099	819	66
Voorleesontbijt	66	62	3
Theatervoorstellingen	369	210	24
Woensdagmiddagactiviteiten	70	40	6
Vakantiefilm voor de kleintjes	15	14	1
Jeugd 6 – 12 jaar			
Kunstuitleen Atelier	18		4
E-lab Rijswijk	59		6
Vakantie activiteiten	145	35	13
Kinderboekenweek	138	121	3
Jeugd 0 - 12 jaar			
<i>Floddertje</i> middag Rijswijk	40	40	1
Festivals buiten de bibliotheek	311	315	5
Totaal	2.330	1.656	132

Frans Limbertie met de talkshow RondomRijswijk.

	Bezoekers	Activiteiten
Volwassenen		
'Allemaal digitaal!' cursussen	175	29
'Allemaal digitaal!' inloopmiddagen	467	36
Belastingspreekuren	21	13
E-bookspreekuren	24	24
Filmhuis Rijswijk	884	46
Lezingen en cursussen	782	55
Mantelzorgcafé	± 300	10
Taalcafé	211	27
Taalhuis spreekuren	921	252
Totaal	± 3.785	492

Het verhaal van Cocky

“Ik vind het heerlijk om op een vaste middag in de week naar de film te gaan. De reden dat ik zo graag kom, is dat er vrijwel altijd goede films draaien.”

Vaste bezoeker

Deze uitspraak is van Cocky, één van de vele vaste bezoekers van het Filmhuis in de bibliotheek in Rijswijk. Cocky slaat bijna nooit over en komt al jarenlang naar de films in het Filmhuis.

Anderen ontmoeten

Behalve genieten van films, vinden de bezoekers het ook prettig anderen te ontmoeten. Cocky zegt hierover: *“Ik kom altijd vroeg, zodat ik van tevoren even met mensen kan praten. Het contact met anderen vind ik heel leuk. Meer mensen komen alleen en zij ontmoeten elkaar dan in de pauze.”*

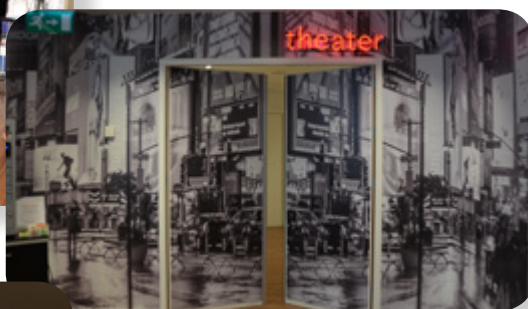
Lunchlezingen

Naast de films op dinsdagmiddag bezoekt Cocky ook maandelijks de lunchlezingen op zaterdag. *“Er zijn lekkere broodjes en de uitleg bij de film vind ik erg interessant. Zo kom je alvast wat meer over de film te weten en kijk je er daarna met andere ogen naar. Ik vind de lezingen dan ook inspirerend.”*

Hoogtepunten

“Het aanbod van films dat draait in het Filmhuis is heel divers. Een film die me is bijgebleven is ‘China’s van Goghs’, over schilderijen van Van Gogh die door chinezen nagemaakt zijn. Ook de film ‘The Post’ vond ik heel interessant.”

Vertel eens

Hoe krijg je een zaal met 120 leerkrachten geïnspireerd en enthousiast? Door de Engelse auteur en leesbevorderaar Aidan Chambers uit te nodigen.

Op woensdagmiddag 19 september ontvingen we de 83-jarige Chambers in Theater Ludens. Aidan Chambers wist onze ideeën rondom leesbevordering, digitale geletterdheid en cultuureducatie te combineren met de ontwikkeling van het kinderbrein. Kinderen kunnen zich niet ontwikkelen zonder lezen, kunst en het internet. Daarbij ziet hij de rol van leerkrachten als een essentiële schakel: *“It’s a teaching job to bring together the short attention and the deep thinking”*. En dat was niet aan dovemans oren gericht. De zaal hing aan zijn lippen.

Belang van voorlezen

Dat voorlezen belangrijk is voor de taalontwikkeling van jonge kinderen weten we al jaren. Maar Aidan Chambers legt ook een verband met de hersenontwikkeling van kinderen. Herhaald (voor) lezen zorgt ervoor dat kinderen steeds meer betekenis ontdekken in de verhalen en zet ze elke keer weer aan het denken. Daarbij is het van belang dat de leerkracht afwisselende werkvormen aanbiedt: *“We have to find teaching approaches to reread over and over again in a nice way. Not that it is getting boring”*. Bovendien zorgt voorlezen ervoor dat kinderen later makkelijker zelf leren lezen. Kinderen moeten het immers eerst gehoord hebben, voordat ze het zelf kunnen toepassen. Een leerkracht merkte in de evaluatie op: *“Het doet je realiseren hoe waardevol voorlezen is”*.

Praten over boeken

Chambers ziet lezen niet als een individuele activiteit, maar koppelt lezen aan praten: *“Reading is a social activity: it is the talk that matters”*. Hij pleit ervoor dat leerkrachten oprechte belangstelling tonen in wat de kinderen hebben gelezen. Door de juiste vragen te stellen, komen mooie gesprekken op gang en zet je leerlingen aan tot nadenken. Maar niet alleen komt er hersenactiviteit op gang door met elkaar te praten, het lezen wordt er ook een stuk leuker door. Een leerkracht noemde als belangrijkste inzicht van de middag: *“Lezen kan aantrekkelijk worden door samen te praten en het beleven van het boek”*. Dat is waarom zijn aanpak ook zo goed werkt: het is nuttig en leuk.

Vertel eens aanpak

Na de theorie demonstreert Chambers zijn *Vertel eens* aanpak in een workshop met het prentenboek *De Vogels* van Ted van Lieshout en Ludwig Volbeda. Een prentenboek dat niet direct duidelijk is en daarom geschikt voor een gesprek. Ook voor volwassenen. De zaal komt tot nieuwe inzichten door samen in gesprek te gaan over tekst en beeld in het prentenboek met Chambers als de gespreksleider die de juiste vragen stelt. Soms stapt hij uit deze rol door de zaal uit te leggen wat hij precies doet en waarom hij een bepaalde vraag stelt. Zo leert hij de leerkrachten hoe ze het zelf kunnen doen in hun klas.

Lovend

Alle aanwezigen gingen geïnspireerd naar huis met opmerkingen als: *“Aidan Chambers straalt als hij praat over boeken en dat voel je in de zaal. Het was een mooi cadeau om hierbij te kunnen zijn.”* en *“Vol inspiratie naar huis. Bijzonder om deze man te ontmoeten.”* Ze hadden nieuwe inzichten opgedaan: *“Dat de rol van de leerkracht ECHT heel belangrijk is.”* en *“Het belang van deep thinking en deep reading als wapen tegen populisme”*. En de deelnemers namen na de inspiratiemiddag nieuwe ideeën mee naar de praktijk: *“De Vertel eens aanpak en het stimuleren om eens een ander boek te pakken”*.

De bibliotheek is trots dat zij dit mogelijk heeft gemaakt en blijft met de educatieve bibliotheek de leerkrachten ondersteunen bij hun belangrijke werk kinderen te helpen zich te ontwikkelen.

Aidan Chambers inspireert leerkrachten in Theater Ludens in Voorburg.

Educatieve Bibliotheek

“DE JEUGD BEREIKEN DOOR DIENSTVERLENING AAN HET ONDERWIJS EN DE KINDEROPVANG.”

Door planmatig en structureel samen te werken aan leesbevordering, cultuureducatie en mediawijsheid van kinderen wordt een stevige basis gelegd voor schoolsucces en deelname aan de samenleving. Met accent op kinderen van 0 tot en met 12 jaar.

Voorschoolse educatie

Dit jaar werd het voorschoolse aanbod van leskisten, de vertelvoorstelling tijdens de Nationale Voorleesdagen en het bezoek aan de bibliotheek uitgebreid met een theateraanbod. Zo konden de allerkleinsten ook kennismaken met verhalen middels spel. Maar liefst 18 groepen maakten van dit nieuwe aanbod gebruik en genoten samen van de voorstelling *Raad eens hoeveel ik van je hou* en *Sinterklaas en de pepernotenboot*. De bibliotheek kwam ook 12 maal langs bij de speelstartgroepen in Rijswijk om ouders en kinderen te inspireren met dreumesboekjes.

Voorstelling *Raad eens hoeveel ik van je hou*.

Groepslessen

Elke groep kon zich inschrijven voor een les in de bibliotheek of op school. De kleuters werden helemaal stil van de vertelvoorstelling *SSSST .... De tijger slaapt!*. Groep 3 ging op zoek naar *De wolf die uit het boek viel*. Groep 4 en 5 maakten hun eerste spreekbeurt aan de hand van de introductieles *Hoe overleef ik mijn spreekbeurt?* Groep 6 dook in het kader van cultuureducatie in ons culturele erfgoed in het Atelier in Rijswijk of ging op zoek in de bibliotheken van Leidschendam en Voorburg. Groep 7 en 8 verdiepten zich in *Geheim Agent A.A.P.* Ook waren er workshops gedichten schilderen bij de Kunstuitleen en werden er Whatshappy lessen gegeven op school.

Schrijversbezoeken

Er kwamen weer inspirerende kinderboekenschrijvers naar de bibliotheek om de kinderen van groep 6 en 7 over hun boeken te vertellen. Dat dit leesbevorderend werkt, merken we altijd direct na het bezoek. De boeken van Manon Sikké, Koos Meinderts, Thijs Goverde, Fred Diks, Gerard v Gemert, Gideon Samson en Manon Stoffels werden extra geleend.

Naast deze ‘gewone’ schrijversbezoeken, hebben we ook een schoolschrijver in de klas ontvangen om lessen te geven in creatief schrijven. Scholen kunnen hiervoor kiezen als ze meedoen met de Leerlijn Lezen & Literatuur. Anneke Scholtens ging aan de slag met de leerlingen van de Steenvoordeschool en 't Prisma en Mariet Lems met de Lusthofschool.

Brede school

Naast de lessen onder schooltijd, geven we ook cursussen aan de brede scholen na schooltijd. De Ontdekkers en SenW zijn daarbij onze vaste partners. De cursus programmeren met Scratch werd enthousiast bezocht in het e-lab in Rijswijk en voor Bredeschool Bovenveen in Voorburg werd de cursus zelfs driemaal gegeven. Door de cursus doen de kinderen praktische vaardigheden op en worden ze gestimuleerd in het logisch denken. Een belangrijke 21ste eeuwse vaardigheid.

Kinderen leren tijdens de Brede School programmeren met Bloxels Builder.

Leerlijn Lezen & Literatuur

Inmiddels doen 9 scholen mee met de verdiepende Leerlijn Lezen & Literatuur. De scholen en de bibliotheek werken hierbij intensief samen en op basis van de behoefte van de school ontwikkelen we samen een programma. Dit kan zich richten op het ontwikkelen van creatief schrijven, het aanbieden van verschillende werkvormen rondom boeken, het begrijpend lezen verlevendigen met leesboeken of het inhoudelijk ondersteunen van een *Bibliotheek op school*. Leerkrachten krijgen trainingen, zodat zij meer geïnspireerd met boeken aan de slag kunnen in de klas. Aan de hand van de monitor van de *Bibliotheek op school* houden we bij of er progressie is waar te nemen in het leesbevorderende gedrag van de leerkrachten, de betrokkenheid van de ouders en het enthousiasme om te lezen bij de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering

In een cultuurcarroussel konden leerkrachten deelnemen aan verschillende trainingen. De middag met Aidan Chambers was daarbij het hoogtepunt.

Maar ook de trainingen over begrijpend lezen en het uitvoeren van een boekenkring werden goed gewaardeerd. Bovendien werden dit jaar weer 19 leerkrachten gecertificeerd als leescoördinator van hun school.

Samen met Trias werd het cultuureducatiecafé twee maal per jaar gestart met Sabine Wassenberg die ons inspireerde over het filosoferen met kinderen en Jobbe Holtes over het verdiepend kijken naar kunst.

Slim met media visiespel

De bibliotheek heeft zich dit jaar gespecialiseerd als spelleider van het Visiespel *Slim met media*. Een schoolteam speelt het bordspel en gaat op verkenning langs de vier gebieden van mediawijsheid: *begrip, gebruik, communicatie* en *strategie*. We hebben gemerkt dat het een inspirerende manier is om met een team van gedachte te wisselen. Er komen mooie inzichten naar voren ter voorbereiding op het formuleren van een mediaplan.

De Educatieve Bibliotheek in cijfers

	Aantal groepen		Aantal groepen
Voorschoolse educatie		Voortgezet onderwijs	
Groepsbezoeken aan de bibliotheek	30	Nederland Leest	1
Bezoek aan de instelling / Vertelvoorstelling	38	Begeleiding klassikaal lenen	1
Voorlezen op maat	46		
Leskisten lenen	14	Volwassenen	
		Trainingen en presentaties voor professionals	41
Basisonderwijs		Ouderbijeenkomsten	22
Klassikaal lenen in de bibliotheek (7x per jaar)	143		
Voor de groep komen lenen in de bibliotheek	146	Totaal bereik via de Educatieve Bibliotheek	
Lessen gegeven in de bibliotheek	173	Totaal bereik kinderen 0 - 12 jaar	19.334
Voorlees-/schrijf-/tekenwedstrijd	39	Totaal bereik jeugd 12 - 18 jaar	206
Voorlezen op school	6	Totaal bereik volwassenen	1.206
Leskisten lenen	141		
Nederland Leest	24		
Educatieve workshops in de Kunstuitleen	33		

Raad van Toezicht

In het jaar 2018 maakte de Raad van Toezicht belangrijke keuzes voor de toekomst van de bibliotheek. De bibliotheek verbindt mensen en kennis op alle mogelijke manieren. Die rol, uitgevoerd met partners in onze gemeenten, wijken en buurten wordt steeds duidelijker.

Bij deze ontwikkelingen hoort een toekomstbestendige bibliotheek. Een bibliotheek die weet wat er in de samenleving speelt en wendbaar is. De voorbereidingen om tot die organisatieontwikkeling te komen zijn in het afgelopen jaar gezet.

De Raad van Toezicht vergaderde vijf maal. De Raad houdt toezicht op de directie en biedt ondersteuning waar dat nodig is. Daarnaast was er een gezamenlijke vergadering met Ondernemingsraad en Management Team. Deze bijeenkomst stond in het teken van de organisatieontwikkeling voor de komende jaren. Daarnaast voerden de voorzitter van de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder gesprekken op bestuurlijk niveau met de wethouders van gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg.

De Raad van Toezicht hanteert de uitgangspunten van Governance Code Cultuur. Tijdens een van de vergaderingen evalueerde de Raad van Toezicht haar eigen functioneren. Geconcludeerd werd dat het Raad van Toezicht model het beste past bij de situatie waarin de Bibliotheek aan de Vliet zich bevindt.

De Raad van Toezicht houdt ook toezicht op het gevoerde financiële beleid. De financiële exploitatie laat een gezond beeld zien. Met die kanttekening dat de omvang van het weerstandsvermogen onvoldoende is om grote financiële tegenvallers op te vangen.

De door de gemeente Leidschendam-Voorburg aangekondigde bezuiniging op het bibliotheekwerk baart de Raad van Toezicht zorgen. De gevolgen van een bezuiniging van een dergelijke omvang kan niet zonder grote gevolgen blijven. Vanuit de Raad van Toezicht en de directie zal het nodige worden ondernomen om de gevolgen van een bezuiniging zoveel mogelijk te beperken.

Mevrouw Erica Reddingius trad toe tot de Raad van Toezicht. Haar aandachtsgebied ligt op het vlak van human resource management.

De samenstelling van de Raad van Toezicht op 31 december 2018 was:

- Mevrouw E.Y. (Elly) Bogerman,
- De heer L.F.F. (Lo) Casteleijn,
- De heer F.A. (Fred) van Hemert,
- Mevrouw C.C. (Christine) Kliphuis,
- Mevrouw E. (Erica) Reddingius-Dommering
- Mevrouw W.F. (Willy) de Waardt.

Lo Casteleijn,

Voorzitter Raad van Toezicht van de Bibliotheek aan de Vliet

19th-0-8 jar.

de Bibliotheek

info

Adressen en contact

Leidschendam

Fluitpolderplein 5 • 2262 ED Leidschendam

Rijswijk

Generaal Eisenhowerplein 101 • 2288 AG Rijswijk

Stompwijk Dorpshuis

Zustersdijk 18 • 2262 EW Stompwijk

Voorburg

Koningin Julianalaan 257 • 2273 JG Voorburg

Telefoon: 070 2400 250

E-mail: secretariaat@bibliotheekaandevliet.nl

/dBadV

@dBadV

/dBadV

www.bibliotheekaandevliet.nl

Colofon

Het jaarverslag is een uitgave van de Bibliotheek aan de Vliet, Postbus 601, 2270 AP Voorburg.

Druk- en typfouten voorbehouden.